

Tartu Pauluse kirik on valmis

Laupäeval, 12. septembril kell 10 pühitseb peapiiskop Urmas Viilma Tartu Pauluse kiriku.

Kätte on jõudmas kaua oodatud päev, mil Eliel Saarineni projekteeritud kirik on rohkem valmis kui ei kunagi varem. Me palume: Issand, täida see koda oma Vaimuga! Ja armas kogudus: kasuta nüüd neid erakordseid võimalusi, mis meile on antud. Apostel ütleb: „Ennäe, nüüd on ülisoodus aeg! Ennäe, nüüd on päästepäev!” Tartu Pauluse kirik on valmis kasutamiseks. Info jumalateenistuste ja kõige muu koguduses toimuva kohta leiate kuukirja viimaselt leheküljelt.

Ehitustööd kestsid kokku seitse aastat, sellele eelnes kolm aastat otseseid ettevalmistusi ning sellele omakorda hulk aastakümneid igatsusi ja unistusi.

Lõppeva suve jooksul valmisid kiriku ümber parklad ja tehti haljastustööd, häälestati orel.

Augustis kaeti altaritagused aknad õrnas toonis vitraažidega. Vahetult altarilaua taha tõsteti üle kahe tonni kaaluv betoonblokk. Betoonist kumab valgus läbi ristikujuliste laikudena, betooni pind on kaetud klaasteradega,

Pauluse kiriku pühitsemispäeval kaunistavad altarit maalid, mida seni kogudus näha pole saanud ning mis ka siin pildil veel puuduvad.

mis otsese valguse korral säravad. Bloki valmistas skulptor Pertti Kukkonen.

Augustis jõudsid pakituna kirikusse ka Kuutti Lavoneni maalitud altaripildid. Puidust raamid valmistas neile Jõgeva-maal Pikknurme puusepp Meelis Amur.

Kogudus tänab kõiki, kes kiriku juures

tehtud töödes nõu ja jõuga oma panuse on andnud. Täname, et olete osa võtnud pühakoja valmimise pingutusi nõudvast protsessist! Suur tänu annetajatele ja toetajatele, kelle läbi on võimalikuks saanud mahukate tööde ette võtmine. Jumal õnnistagu teid kõiki!

Kirikumuusika Selts

EELK Kirikupäeva ja vaimuliku laulupäeva festivalikontserdi raames taasavati 3. juuli õhtul Tartu Pauluse Kirikumuusika Selts.

Selts loodi 1923. aastal. Eesmärgiks oli kirikumuusika edendamine, kursuste ja kontsertide korraldamine. Nüüd on Pauluse kiriku esialgne arhitektuur taastatud. See annab võimaluse seltsi tegevusega jätkata, korraldades samuti kontserte ja edendades muusikalist tegevust kirikus.

Seltsi patrooniks paluti Eenok Haamer, kes ülesande tänuga vastu võttis.

Vaimulikele eraldi tööruumid

Alates 2. juulist on Tartu Pauluse koguduse õpetajal ja abiõpetajal eraldi tööruumid.

Senises kabinetis jätkab abiõpetaja Kristjan Luhamets. Teise kabinetti pääseb otse kantsleli ooteruumist. See on nüüd koguduse õpetaja, piiskop Joel Luhametsa tööruum. Seni asus seal raamatupoe ladu, mis leidis uue ja avara paiga kiriku keldrikorrusel. Loodame, et muudatused on abiks ka koguduse liikmetele oma rõõmude või muredega vaimulike poole pöördumisel.

Lastetöötajad said uut indu

31. juulist 2. augustini osalesid kolm meie koguduse pühapäevakooli õpetajat (Aino-Liisa, Anu ja Katrin) EELK Laste- ja Noorsootöö Ühenduse poolt korraldatud lastetöötajate suvepäeval Häädemeeste lähistel. Suvised õppepäevad rikastavad osavõtjaid nii teadmiste kui uute praktiliste ideedega. Sama oluline on kohtuda teiste koguduste pühapäevakooli õpetajatega. Kristlikus osaduses veedetud aeg ning jagatud kogemused annavad uut indu töö tegemiseks.

Seitsme aasta pikkused ehitustööd

Teises maailmasõjas põlenud Tartu Pauluse kiriku ehtas kogudus küll üles, kuid kasutada sai sellest vaid väikest osa, kuna ülejäänud võeti muuseumide tarbeks.

Ajad muutusid ning omandireformi käigus tagastati kirikuhoone kogudusele. 31. juulil 2001 andis Eesti Spordimuuseum tiibhoone ja 21. septembril 2005 andis Eesti Rahva Muuseum

nende kasutuses olnud kirikusaali osa kogudusele üle.

Kiriku taastamise üle vahetati mõtteid 14. aprillil 2005 ja 29. juunil 2006 konverentsidel, millest võtsid osa ka Soome teadlased. 2005. aasta lõpul loodi koos Tartu linnaga kiriku taastamiseks "Sihtasutus Tartu Pauluse kirik". Kirik mõõdistati ja koostati muinsuskaitse eritingimused.

Rahvusvahelisel arhitektuurivõistluse võitsid 2006. aastal Soome arhitektid Merja Nieminen, Kari Järvinen ja sisekujundaja Markku Nors. 2007. aastal algas projekteerimine. Nii omaniku- kui ka muinsuskaitsest järelevalvet tegi insener Riivo Klaas.

Ehitus algas 2008. aasta septembris vundamentitööde ja keldriruumide kaevamisega kiriku all. Seejärel

Kiriku altaripoolne osa enne vaheseina eemaldamist.

Kiri, mis leiti altari alt.

Krüpt ilma laeta pealtvaates.

Torni viivad uued trepid.

Pauluse kirikus on lõpule jõudnud

rekonstrueeriti 2009 – 2010 kiriku tiibhoone, kus asuvad eelkõige koguduse nädalasiseseks eluks vajalikud ruumid. Aastatel 2011 – 2012 ehitati valmis krüpt ja kolumbaarium ning seejärel võis alata kiriku rekonstrueerimistööde kõige mahukam etapp.

7. jaanuaril 2013 pidasid koguduse töötajad palvuse vanas kirikusaalis, mis anti samal päeval üle ehitajatele. Esmalt lammutati kirikut poolitanud vahesein ja senine orelirõdu ning eemaldati lahtine krohv. Seejärel valati betoonist rõdud, ehitati uusi trepikodasid, vahetati katus, soojustati lagi ja krohviti kirik seest. Väljas vahetati kiriku seintes välja murenenud tellised, eemaldati tornikiivri vaskplekilt seda 14 aastat katnud lakikiht ja kullati üle rist. Lisaks valmisid uued trepid, mistõttu on 45 meetri kõrgune torn nüüd huvilistele avatud.

2014. aastal ehitati kirikusse põrand, paigaldati lift ja kirikupingid. 6. detsembril 2014 jõudis kirikusse marmorplaatidest valmistatud altar ja järgmisel päeval võis leeripüha pidada juba suures kirikusaalis. Seljataha jäi kaks aastat, mil kõik jumalateenistused tuli pidada krüptis. Rahvarohkuse tõttu peeti siis igal pühapäeval mitu jumalateenistust.

Oreli ehitaja valimiseks korraldati 2008. aastal konkurss, mille käigus käis seitse Euroopa nimekat oreليهitajat kirikusaaliga tutvumas. Orelikonkursi võitis Paschen Kiel Orgelbau GmbH. Meistrid alustasid pilli paigaldamist 2014. aasta sügisel. Kasutusele võetakse orel kiriku pühitsemispäeval, 12. septembril 2015.

Altari laua ja selle taga seisva betoonist reljeefi valmistas kujur Pertti Kukkonen, altari pildid maalis kunstnik Kuutti Lavonen.

***

14. augusti varahommikul varastati ehitusplatsilt kiriku aiaposte. Varaste tegevus jäi turvakaamera ette ja see aitas kurikaelte isikud ruttu tuvastada.

Viperustele vaatamata on tööd lõpule jõudnud ja kogudus pühitsemispäevaks valmis.

Kirik enne ja pärast vaheseina eemaldamist.

Saksa orelimeistrid kannavad oreli detaile rõdule.

Jumalateenistused

12. sept kell 10.

13. sept kell 10.

20. sept kell 10.

27. sept kell 10 peajumalateenistus.
kell 12 laste- ja perede
jumalateenistus
ilma armulauata.

4. okt kell 10.

Jumalateenistuste ajal on kirikus
avatud lastele **mängutuba**.

Pauluse noortepäevad

2. – 4. oktoobril on kõik noored taas
oodatud Pauluse noortepäevadele.
Lähem info Facebookis.

Head lugemist!

Kristlikku kirjandust on palju, seda
isegi eesti keeles. Kes soovib läbi
lugeda kõik raamatud, mis täna Pauluse
raamatupoes saadaval, peab varuma
kannatust või olema kiire lugeja. Sel
suvel tegi poe juhataja kokkuvõtte, et
müügil on 1224 erinevat nimetust
raamatuid. Siin on palju head lugemist.

Pühapäevakool alustab uut hooaega

Tartu Pauluse koguduse pühapäeva-
kooli on oodatud lapsed vanuses 2 – 15
aastat. Pühapäevakooliga saab liituda
igal ajal, sõltumata varasemast usulisest
kogemusest või teadmistest. Kes osaleb
lastetöös kogu 13 aasta jooksul, saab
ülevaate olulisematest piiblilugudest,
Piiblist tervikuna, kristliku usu põhi-
tõdedest ning kiriku ajaloost ja tavadest.
Õppetöö toimub meil õppekava järgi,
mille alusel on iga vanuserühma jaoks
ette nähtud vastavad teemad. Paljude
teemade kinnistamiseks on kasutuses
töövihikud, kust on lapsel võimalus
hiljemgi tundides kuulnud ja arutletut
meelde tuletada. Kuigi aastaid
pühapäevakoolis käimist annab päris
hea teadmiste pagasi, peame siiski
kõige olulisemaks õpetada lapsi tundma
Jumalat, Temaga palvetades suhtlema
ja oma elus Teda kõiges usaldama. Usk
ongi ju suhe Jumalaga. Pühapäevakooli
õpetajatena soovime me kõiges selles
olla lastele headeks kaasteelisteks.

Koguduse elu nädala sees

Piiblitunnid – alates 30. septembrist
kolmapäeviti kell 17.

Taize palvused – neljapäeviti 17.30

Noorteõhtud – reedeti kell 19.

Piibliringid:

E. 7. sept kell 17.00 (Liive)

E. 14. sept kell 17.00 (Liive)

P. 20. sept kell 11.45 (Juta)

E. 21. sept kell 17.00 (Liive)

R. 25. sept kell 18.00 (Aino)

E. 28. sept kell 17.00 (Liive)

P. 4. okt kell 11.45 (Juta)

E. 5. okt kell 17.00 (Liive)

Raamatupood on avatud E-R 10-18,
L 10-14 ja P 11.30-12.00.

Supiköök on avatud E-R 11-13 ja L
10-12:30

Leerikool

Leerikool alustab tööd esmaspäeval,
28. septembril kell 18.00 Pauluse kiriku
tiibhoone saalis. Tunnid toimuvad
esmaspäeviti kell 18.00 – 19.30.
Oodatud on nii ristitud kui ristimata
inimesed. Leeripüha on 29. novembril.

Kontserdid

L. 12. sept. kl 19. Rudolf Tobiase
oratoorium „Joonase lähetamine”.
Dirigent Neeme Järvi.
Piletid on juba välja müüdud.

P. 13. sept. kl 17. Orelikontsert.
Kristel Aer, Anna Humal, Urmas
Taniloo, Hardo Kriisa ja Göran
Grahm. Tasuta.

L. 26. sept. kl 19. Tõnis Mägi, Toomas
Trass ja Robert Jürjenthal. Piletid.

R. 2. okt. kl 20 Robirohi. Tasuta.

L. 3. okt. kl 20 Poika&Maria. Tasuta.

P. 4. okt. kl 18 Eesti TA kooride
kontsert. Kavas vaimuliku sisuga
laulud ja peateosena Josef Gabriel
Rheinbergeri missa f-moll.

Laulukoorid

Laulukoorid võtavad vastu uusi lauljaid!

Kammerkoori proovid on teisipäeviti,
alates 9. septembrist kell 18.15.

Naiskoori proovid on kolmapäeviti
alates 17. septembrist kell 18.15.

Lastekoori proovid on laupäeviti
alates 4. oktoobrist kell 10.00.

100 aastat tagasi kerkisid müürid

„Postimees” 4./17. septembril 1915:

„Pauluse kiriku ehitusega on nii
kaugele jõutud, et müürid laekaarte ja
katuse paaride panemiseni valmis on.
Müüritöö tuleb nüüd siis veel torni
juures edasi jätkata.

Mida kõrgemale kiriku eeskülg tõuseb ja
tellingupuudest vabaneb, seda rohkem
tuleb tema lihtne stiililine iludus mõjule,
suure arhitekti Saarise kunstimaitset ja
osavust kuulutades.

Sisemise ruumi poolest töötab kirik
kõige suuremaks kohalikuks kirikuks
saada. Ruumisse, mis vähem kiriku
pikkusesse kui altari lähedonnas kahele
poole laiusesse välja kujuneb, tulevad
pingid poolringina üles seada, nii et
altar ringi keskpunktiks saab, kust jut-
lustajat igale poole kuulda ja näha võib.
Altari vastu üles ehitatakse haruldane
orelisaal, mis ka kõige suuremate
kontserdite andmise võimalikuks teeb.”